

## از هیجان طلبی تا موبایل قاپی

بررسی افرادی که به اتهام موبایل قاپی دستگیر شده‌اند نشان می‌دهد که ۱۰ درصد آنها افرادی هستند که به خاطر تجربه هیجان و قرار گرفتن در موقعیتی هیجانی دست به سرقت می‌زنند. البته موبایل قاپی برای این افراد خیلی زود به عادت تبدیل شده و آنها به تدریج مجرمی سابقه‌دار می‌شوند.



## انگیزه اصلی؛ تأمین پول مواد

افرادی که به اتهام موبایل قاپی دستگیر می‌شوند انگیزه‌های مختلفی دارند اما ۵۰ درصد موبایل قاپی‌ها را مجرمانی انجام می‌دهند که برای نخستین بار مرتکب جرم می‌شوند. اغلب این افراد بسه مواد مخدر اعتیاد دارند و انگیزه‌شان از این کار تهیه هزینه مواد مخدر مصرفی‌شان است.



## آمار موبایل قاپی

# حرفه؛ دستگیری موبایل قاپ

مرجع تخصصی رسیدگی به پرونده‌های موبایل قاپی اداره هجدهم پلیس آگاهی است؛ جایی که کار آگاهان پلیس به‌طور تخصصی به این پرونده‌ها رسیدگی کرده و سایه‌به‌سایه در تعقیب سارقان گوشی‌های شهروندان هستند. اما در این اداره چه می‌گذرد و کار آگاهان چطور تبهکاران را به دام می‌اندازند؟ سرهنگ محسن حسینی، رئیس اداره هجدهم (اداره مبارزه با موبایل قاپی) پلیس آگاهی از افسران با سابقه آگاهی است. او که از حدود ۲ سال قبل، ریاست این اداره را بر عهده دارد درباره آنچه در آنجا می‌گذرد می‌گوید: اداره هجدهم به‌صورت تخصصی وظیفه‌اش مبارزه با سرقت‌های خشن مانند کیف‌قاپی، موبایل قاپی و گردن‌بند قاپی است.



## طعمه موبایل قاپان چه کسانی هستند؟

سرهنگ حسینی درباره اینکه موبایل قاپ‌ها معمولاً چه کسانی را برای سرقت انتخاب می‌کنند می‌گوید: من معمولاً نه تنها به اعضای خانواده‌ام، که به دوستان، آشنایان و بستگان هم هشدارهای لازم را می‌دهم. همیشه می‌گویم که در جاهای خلوت یا حتی شلوغ، گوشی موبایلشان را در دست نگینند. حتماً ملزم‌شان می‌کنم که از هندزفری استفاده کنند. اگر سوار ماشین می‌شوند، حتماً شیشه‌ها را بالا بکشند و در ماشینشان را قفل کنند. شاید تکرار این توصیه‌ها، موجب شده که ما تا این لحظه در دام سارقان موبایل قاپ گرفتار نشویم. موبایل قاپ‌ها معمولاً افرادی که این نکات را رعایت نمی‌کنند برای سرقت انتخاب می‌کنند.

## چه کسانی موبایل قاپی می‌کنند؟

او درباره اینکه معمولاً چه متهمانی دست به موبایل قاپی می‌زنند می‌گوید: معمولاً افراد کم‌سن و سال مرتکب موبایل قاپی می‌شوند. می‌توان گفت موبایل قاپی جرم اول نوجوانان است و روزانه بین ۸ تا ۱۰ پرونده به اداره ما رسال می‌شود که پرونده‌های مهمی در این زمینه هستند؛ یعنی پرونده‌هایی که شاکیان زیادی دارند و این سرقت‌ها به‌صورت پاندری رخ داده‌اند.

با وجود اینکه این روزها خیلی‌ها از موبایل قاپی صحبت می‌کنند و اغلب تجربه سرقت گوشی یکی از دوستان و آشنایان را داریم اما آنطور که رئیس اداره هجدهم پلیس آگاهی می‌گوید آمار موبایل قاپی کاهش پیدا کرده است. او می‌گوید: در نیمه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل خوشبختانه با ۳۰ درصد کاهش موبایل قاپی روبه‌رو بوده‌ایم. یکی از مهم‌ترین دلایل این کاهش دستگیری مالخران در سال گذشته بود. ما سال گذشته نزدیک به ۱۲۰ مالخر را دستگیر کردیم. خیلی از آنها اتباع خارجی هستند که گوشی‌های سرقتی را از سارقان می‌خریدند و از کشور خارج می‌کردند. اگر مالخری نباشد، سارق سرگردان می‌ماند که با اموال مسروقه چه کند. دلیل دیگر نیز استفاده از پابندهای الکترونیکی بود. مجرم سابقه‌داری که پایند دارد از ترسش جرأت نمی‌کند سمت خلاف برود؛ چون می‌داند که تحت کنترل و رصد پلیس است؛ البته افزایش آگاهی مردم از طریق رسانه‌ها هم در کاهش آمار سرقت نقش داشته است.

## انگیزه موبایل قاپ‌ها

اما مهم‌ترین انگیزه موبایل قاپ‌ها چیست؟ سرهنگ حسینی در این باره می‌گوید: انگیزه اغلب متهمان اداره هجدهم مالی است. اما متهمانی هم هستند که هیچ مشکل مالی ندارند و فقط برای تجربه هیجان، موبایل قاپی می‌کنند. آنها می‌گویند که انگیزه مالی دارند، بیشتر معتاد هستند و به خاطر تهیه پول مواد، دست به سرقت می‌زنند.

## موبایل قاپی‌های مرگبار

وقتی با مقاومت او روبه‌رو می‌شوند با ضربه چاقو وی را به قتل می‌رسانند. این حادثه یکی از تلخ‌ترین پرونده‌های موبایل قاپی بود و ۳ اسارق که تبدیل به قاتل شده بودند، توسط مأموران اداره مبارزه با قتل دستگیر شدند. پرونده تلخ دیگری هم بود که منجر به سقط جنین یک زن باردار شد. این خانم باردار در حال صحبت با موبایلش بود که سارقان خشن به سمت وی هجوم بردند. آنها سوار بر موتور بودند و گوشی این زن را قاپیدند. او از شدت ترس و اضطراب از حال رفت و جنینش سقط شد.

آنطور که رئیس اداره هجدهم پلیس آگاهی تهران می‌گوید همیشه سرقت گوشی به این شکل نیست که موتورسواری گوشی را سرقت و فرار کند گاهی کار به جاهای باریک و حتی قتل کشیده می‌شود. او درباره نمونه‌ای از این حوادث تلخ می‌گوید: حادثه‌ای در سال ۸۹ در محله مجیدیه تهران رخ داد. ۳ پسر نوجوان که مشروبات الکلی مصرف کرده بودند، چاقویی برمی‌دارند و برای موبایل قاپی راهی خیابان می‌شوند. آنها در یکی از سرقت‌هایشان سراغ مردی میانسال می‌روند، اما

سید مهدی حجتی، وکیل دادگستری از قوانینی که علیه موبایل قاپ‌ها وجود دارد می‌گوید

## موبایل قاپی چه مجازاتی دارد؟

اغلب متهمانی که به اتهام موبایل قاپی دستگیر می‌شوند، افراد سابقه‌داری هستند که پیش از این نیز بارها دستگیر و زندانی شده‌اند. متهمانی که اغلب مدتی بعد از آزاد شدن از زندان، بار دیگر سرقت‌هایشان را از سر می‌گیرند و احتمالاً باز هم دستگیر می‌شوند و این چرخه همچنان تکرار می‌شود. اما در قانون چه مجازاتی برای موبایل قاپ‌ها در نظر گرفته شده و آیا این مجازات‌ها بازدارندگی کافی را دارد؟ سید مهدی حجتی، وکیل دادگستری درباره میزان مجازات افرادی که به اتهام



موبایل قاپی دستگیر می‌شوند می‌گوید: اگر سارق هنگام سرقت مرتکب آزار و اعمال زور نسبت به مالباخته شده و در واقع سرقت ارتکابی از مصادیق سرقت مقرون به آزار باشد، در این صورت تا ۱۰ سال حبس در انتظار مرتکب خواهد بود و در صورتی که صرفاً مرتکب قاپیدن گوشی مالباختگان شده باشد، مجازات او از یک تا ۵ سال حبس و رد مال به مالباخته خواهد بود که در این مورد اگر متهم مرتکب تعدد جرم شده به این معنی که بیش از ۳ فقره سرقت انجام داده؛ در نتیجه دادگاه می‌تواند در راستای تشدید مجازات از نظر قواعد حاکم بر تعدد جرم بیش از ۶ سال حبس برای متهم تعیین کند.

این وکیل دادگستری همچنین درباره تعدد جرم از سوی یک متهم می‌گوید: طبق ماده ۱۳۴ اصلاحی قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۹، چنانچه جرائم ارتکابی متهم، بیش از ۳ جرم باشد، مجازات مرتکب، حداکثر مجازات قانونی آن جرم است و دادگاه می‌تواند مجازات را بیشتر از حداکثر مجازات مقرر قانونی تعیین و تا یک چهارم آن را تشدید کند.

اما آیا مجازات‌هایی که در قانون برای مجرمان گوشی‌قاپ در نظر گرفته شده بازدارندگی کافی را دارد؟ حجتی می‌گوید: بازدارندگی مجازات، صرفاً یکی از عوامل پیشگیری از جرم است که جنبه از عیبی دارد و در خصوص بزه سرقت و سایر جرائم باید پیشگیری وضعی از جرم نیز در دستور کار مراجع ذیربط قرار گیرد. به‌ویژه اینکه در شرایطی که وضعیت اقتصادی و معاش مردم دچار نقصان است بی‌تردید بر تعداد سارقان افزوده خواهد شد.